

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

РЕЗУЛЬТАТИ, ВИКЛИКИ, СВІЖІ ІДЕЇ

© Координаційний центр з надання правової допомоги, 2015

www.legalaid.gov.ua

andriy.vyshnevsky@legalaid.gov.ua

ПРАВОВІ ОСНОВИ

- Конституція України (ст. 59);
- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 6, п.3 с);
- Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи від 05.10.2005 № 1466 (2005) «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» (п.13.13);
- Концепція формування системи безоплатної правової допомоги в Україні, схвалена Указом Президента України від 09.06.2006 р. № 509;
- Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI «Про безоплатну правову допомогу»;
- Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (ст. 25);
- Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI (ст. 49, 52, 53);
- Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII «Про прокуратуру»

ПОЛІТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

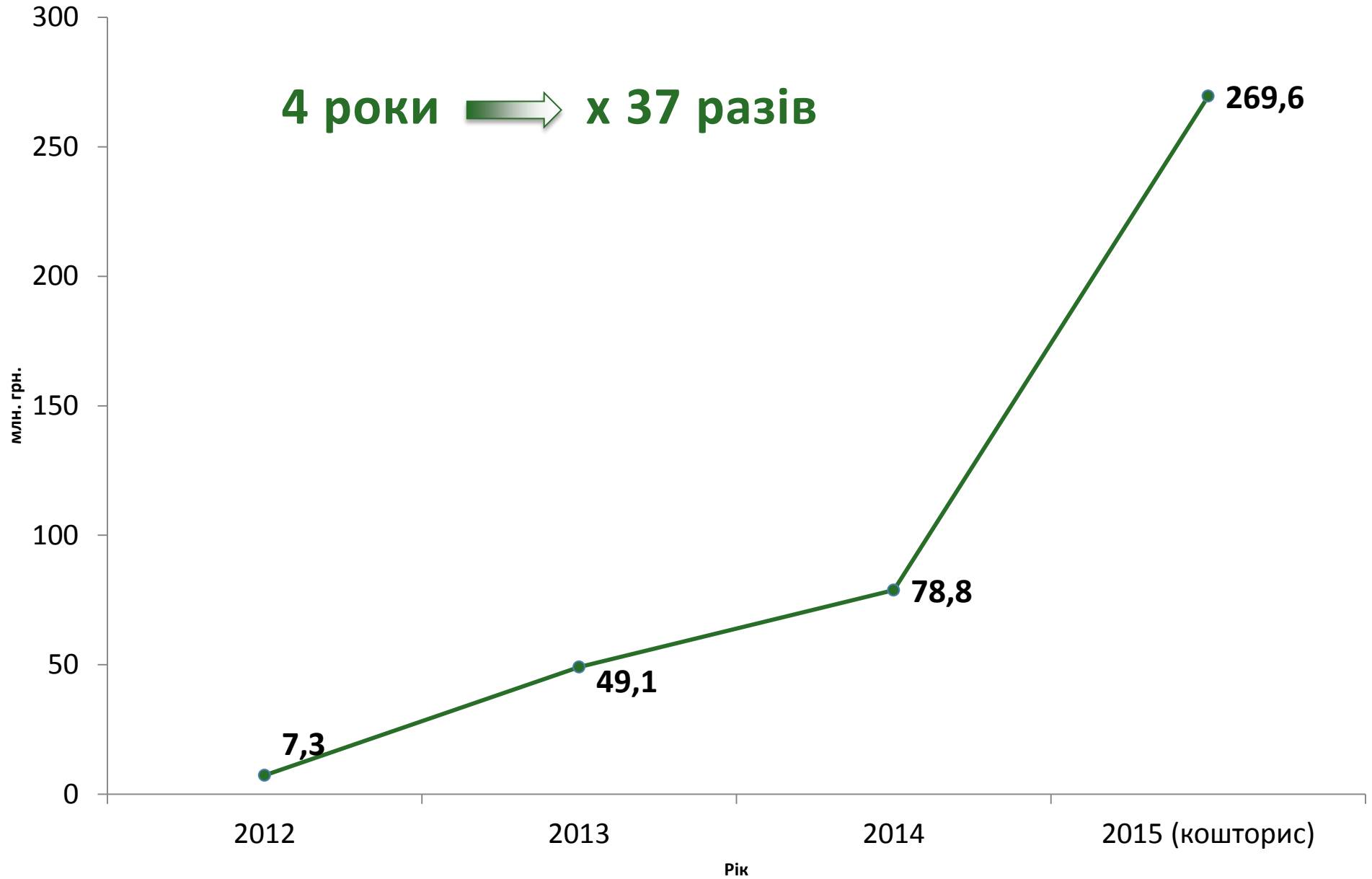

- «Буде забезпечений інституційний розвиток системи надання правової допомоги у кримінальному, цивільному і адміністративному судочинстві, посилення правової обізнаності населення». **[Коаліційна угода між фракціями Парламенту VII скликання – Блоку Петра Порошенка, ВО «Батьківщина», «Народний фронт», Радикальної партії Олега Ляшка та об'єднання «Самопоміч», п.7.5, розділ «Судова реформа»]**
- Подальший розвиток системи безоплатної правової допомоги розглядається як невід'ємна складова судової реформи у **Стратегії реформування судоустрою та судочинства, інших суміжних правових інститутів**, яка попередньо схвалена Радою з питань судової реформи 18 листопада 2014 року і презентована Адміністрацією Президента України міжнародним донорам 3 грудня 2014 року
- «Обопільні зусилля будуть додатково спрямовані на підвищення якості правової допомоги та підтримку реалізації нового Закону України "Про прокуратуру" та Закону України "Про безоплатну правову допомогу"» **[План дій Ради Європи для України на 2015-2017 роки, схвалений 21 січня 2015 року Комітетом міністрів Ради Європи]**
- Оцінка заходів, необхідних для встановлення миру Сході України, в тому числі щодо надання правової допомоги населенню, зокрема, внутрішньо переміщеним особам **[Проект звіту оцінювання шляхів відновлення та розбудови миру в Східній Україні, що готується ЄС, ООН та Світовим банком під керівництвом та за участі Уряду України]**

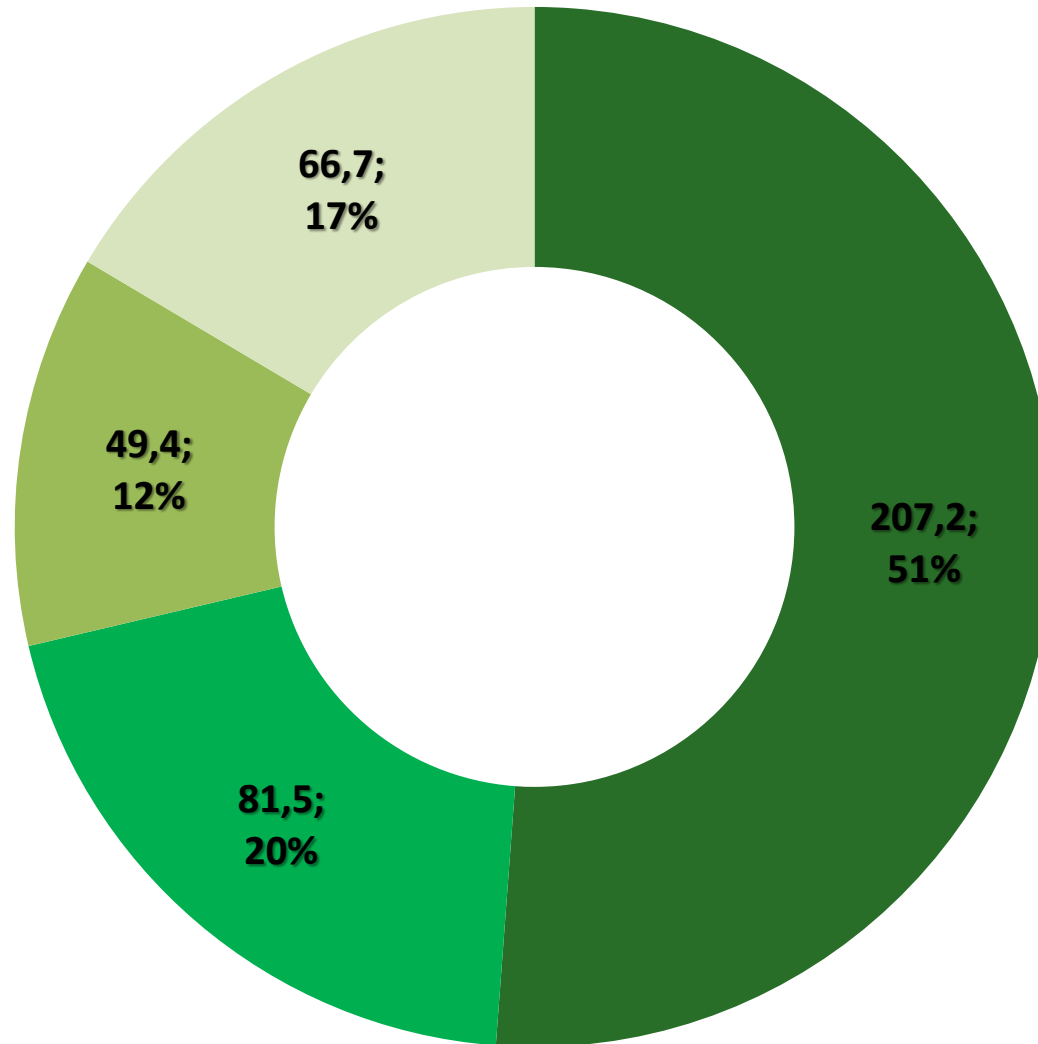
РОЗВИТОК СИСТЕМИ БПД: 4 КРОКИ

- 1** Створення нової інституції (2012) ✓
- 2** Забезпечення доступу до БПД у кримінальному процесі (2013) ✓
- 3** Забезпечення якості БПД у кримінальному процесі (2014) ✓
- 4** Забезпечення доступу до БПД у цивільному та адміністративному процесі – представництво інтересів громадян (2015) ...

БЮДЖЕТ БПД У 2012 – 2015 РОКАХ (МЛН. ГРН.)

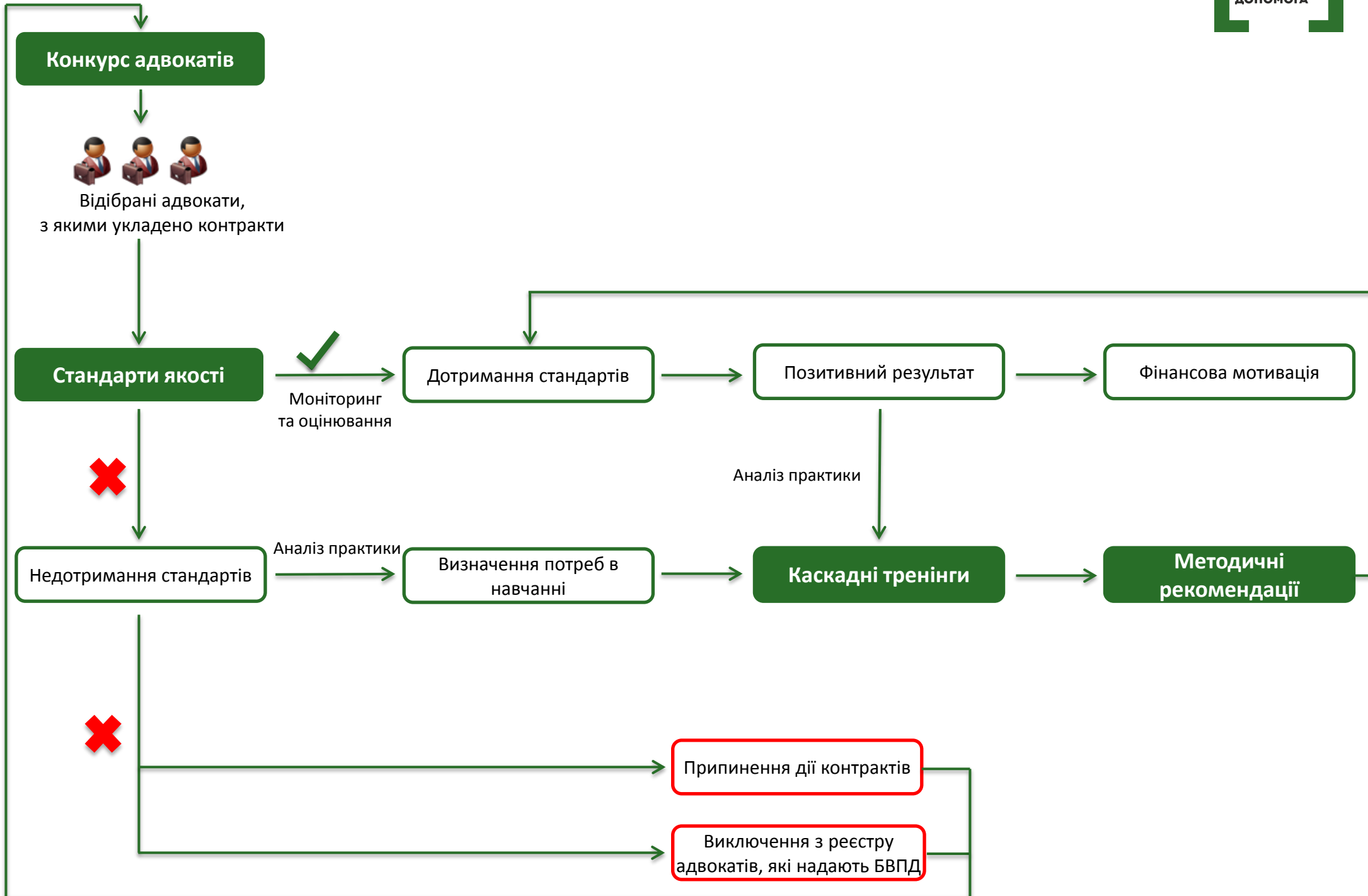

БЮДЖЕТ БПД У 2012 – 2015 РОКАХ ЗА ВИДАМИ ВИТРАТ (МЛН. ГРН.)

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БПД

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

Стандарти – це комплекс основних характеристик **моделі гарантованого державою захисту**, передбачених міжнародними правовими актами, законодавством України, у **межах яких**, та з **урахуванням узгодженої правової позиції сторони захисту** захисник є **незалежним** в обранні **стратегії і тактики** захисту у кримінальному провадженні для здійснення активного та розумного захисту прав, свобод та законних **інтересів клієнта** всіма не забороненими законом засобами.

Мета розроблення і впровадження:

- своєчасне та якісне надання в необхідному обсязі БВПД у кримінальному процесі;
- забезпечення ефективного використання коштів Державного бюджету, виділених на оплату послуг адвокатів з надання БВПД;
- методична підтримка та підвищення професійного рівня адвокатів, які надають правову допомогу у кримінальному процесі

Одне з джерел стандартів – практика ЄСПЛ

Моніторинг якості БПД – менеджери з якості:

1. Анкетування адвоката
2. Вибіркові звірки даних анкет з фактичними даними
3. Спостереження в судовому засіданні
4. Інтерв'ювання клієнтів

СИСТЕМА РЕГУЛЯРНИХ КАСКАДНИХ ТРЕНІНГІВ ТА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ АДВОКАТІВ БПА

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

Серія 1 – «Кримінальний процес»

	Тренінги для адвокатів-тренерів	Регіональні тренінги	Методичні рекомендації
1 КОЛО	Новий КПК: вивчення і застосування кризь призму європейських стандартів (6-8 червня 2013 року)	Вересень-листопад 2013 року Кількість тренінгів: 73 Кількість учасників: 1685	I II
	Методологія тренінгу: планування та проведення тренінгів щодо застосування нового КПК (5-6 липня 2013 року)		
	Методологія підготовки практичних завдань щодо методичних рекомендацій адвокатам, які надають БВПД (8-9 серпня 2013 року)		
	Психологія допиту (10-11 жовтня 2013 року)		
2 КОЛО	Дії захисника під час судового провадження у суді I інстанції (1-3 лютого та 1-2 березня 2014 року)	Березень-квітень 2014 року Кількість тренінгів: 50 Кількість учасників: 1248	III
	Дії захисника щодо заходів забезпечення кримінального провадження, оскарження рішень, дій або бездіяльності слідчого, прокурора та слідчого судді, перегляду судових рішень (17-19 травня та 21-22 червня 2014 року)	Червень-липень 2014 року Кількість тренінгів: 36 Кількість учасників: 1106	IV V VI
4 КОЛО	Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод, із застосування окремих заходів кримінально-правового впливу, із забезпечення доступу до належної медичної допомоги (13-15 вересня та 27-28 вересня 2014 року)	Жовтень 2014 року Кількість тренінгів: 38 Кількість учасників: 1052	VII VIII IX X

50+ постійних тренерів / модераторів

РЕГУЛЯРНІ КОНКУРСИ З ВІДБОРУ АДВОКАТІВ

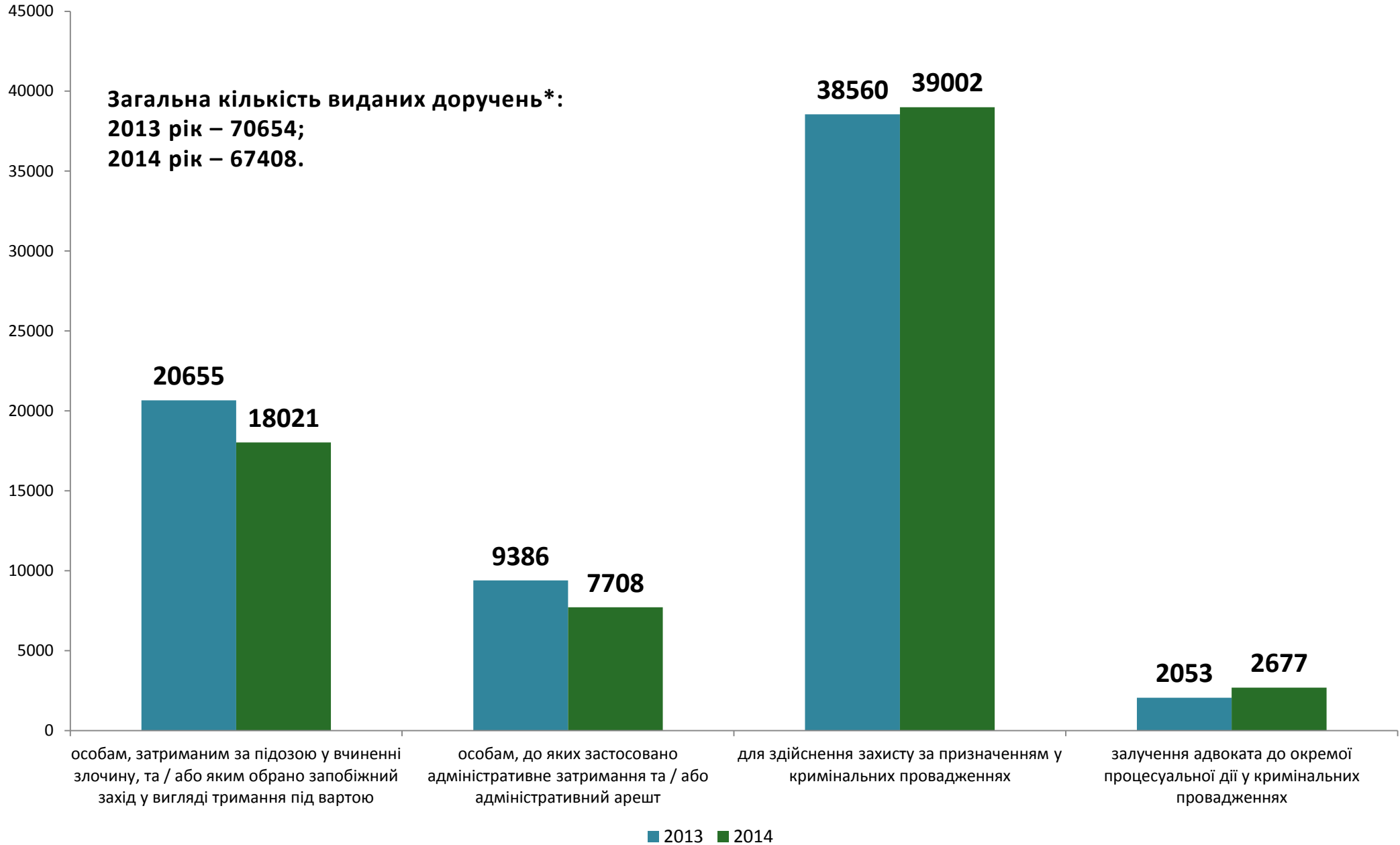

Конкурси адвокатів	1-й	2-й	3-й	4-й	5-й	6-й	7-й
<i>Дата проведення</i>	IV-V.2012	X-XI.2012	II-III.2013	IX-X.2013	III-IV.2014	X-XI.2014	II-IV.2015
<i>Кількість поданих заяв</i>	1190	1770	490	711	353	463	26 (на 24.02.2015)
<i>Кількість відібраних адвокатів</i>	950	1594	434	603	308	323	-
<i>Середній прохідний бал (максимум – 5)</i>	-	3	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7

4209 адвоката у реєстрі

КІЛЬКІСТЬ ВИДАНИХ ЦЕНТРАМИ ДОРУЧЕНЬ ДЛЯ НАДАННЯ БВПД У 2013 ТА 2014 РОКАХ*

* без врахування даних по АРК та м. Севастополь.

З урахуванням цих даних кількість виданих центрами доручень становить: у 2013 році - 76878, у 2014 році - 68837.

ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ЗАХИСТУ АДВОКАТАМИ СИСТЕМИ БВПД У 2014 РОЦІ

140 ВИПРАВДУВАЛЬНИХ ВИРОКІВ

3499 ВИРОКІВ, В ЯКИХ СУДОМ ЗАСТОСОВАНО ПРИЗНАЧЕННЯ
ПОКАРАННЯ НИЖЧЕ НИЖЧОЇ МЕЖІ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ САНКЦІЄЮ СТАТТІ, АБО
БІЛЬШ М'ЯКЕ, НІЖ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗАКОНОМ

760 ВИПАДКІВ ЗМЕНШЕННЯ ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ОБСЯГУ ОБВИНУВАЧЕННЯ

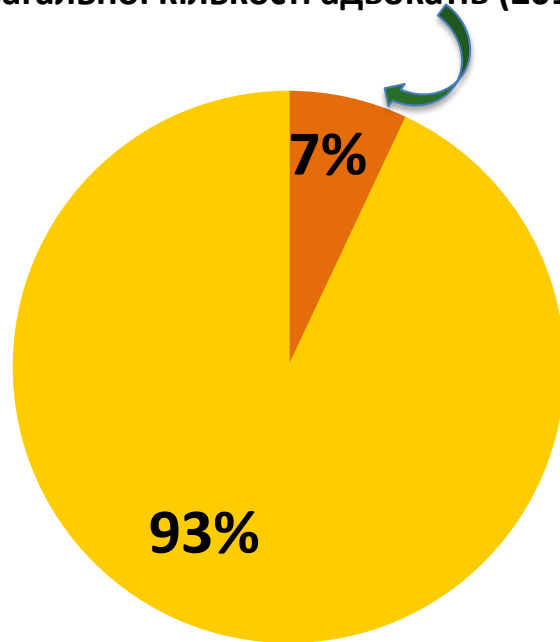
1140 ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ БУЛО ЗАКРИТО

270 ВИПАДКІВ ЗМІНИ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД
ВАРТОЮ НА БІЛЬШ М'ЯКИЙ ВНАСЛІДОК РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ СКАРГИ
АДВОКАТА

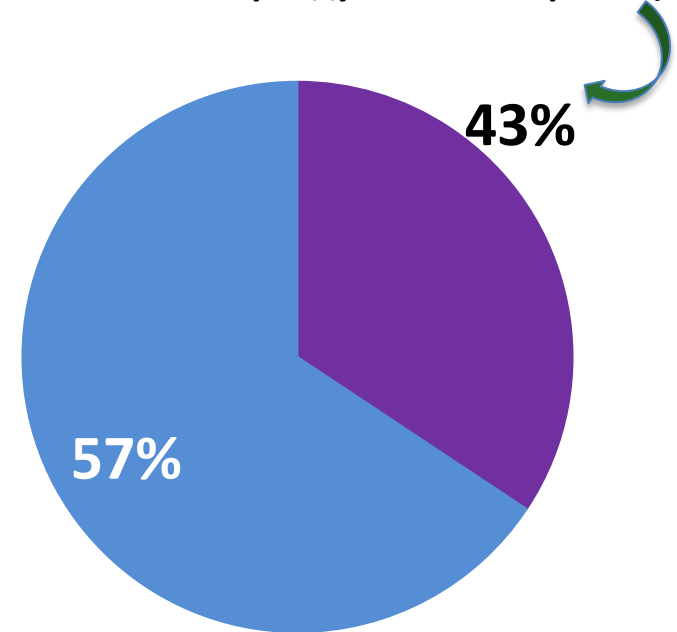
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХИСТУ АДВОКАТАМИ СИСТЕМИ БПД

Адвокати, які мають контракти з центрами БВПД, до загальної кількості адвокатів (2014 р.)

Виправдувальні вироки у справах адвокатів БПД до загальної кількості виправдувальних вироків (2014 р.)

ВИКЛИКИ (1): НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ VS ПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ

Захист затриманих активістів Майдану

Захист осіб, що підозрюються у вчиненні злочинів, пов'язаних із сепаратистською та терористичною діяльністю

Захист військовослужбовців бійців 51-ої окремої механізованої бригади ЗСУ, командира п'ятого батальйону територіальної оборони «Прикарпаття» Віталія Комара та інших військовослужбовців

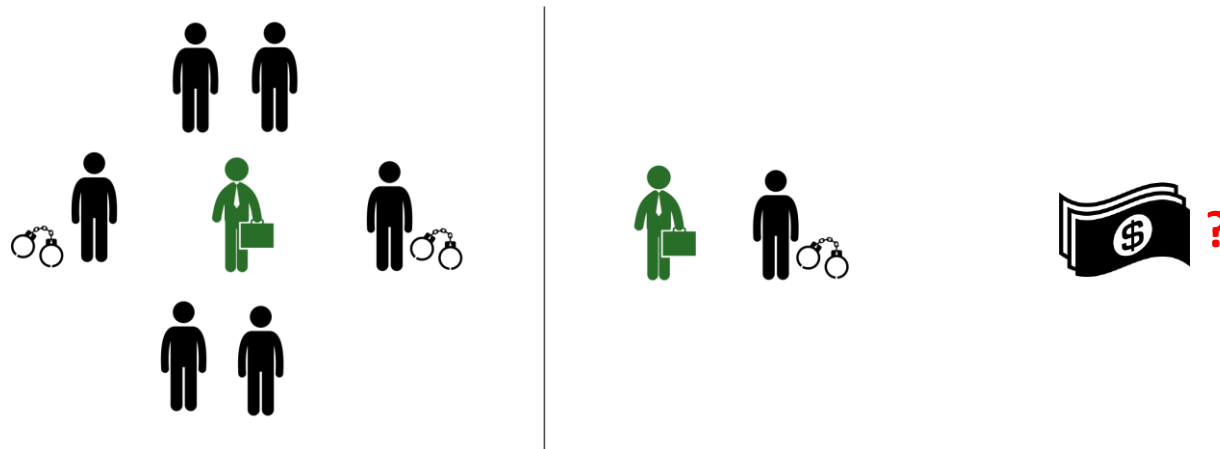

ВИКЛИКИ (2): ДОБРОЧЕСНІСТЬ VS КОРУПЦІЯ

Ризики на рівні взаємодії **АДВОКАТ – СЛІДЧИЙ**
(«кишенькові адвокати»)

Ризики на рівні взаємодії **АДВОКАТ – ЦЕНТР**
(непропорційний розподіл справ)

ВИКЛИКИ (3): НЕЗАЛЕЖНІСТЬ VS АСИМІЛЯЦІЯ

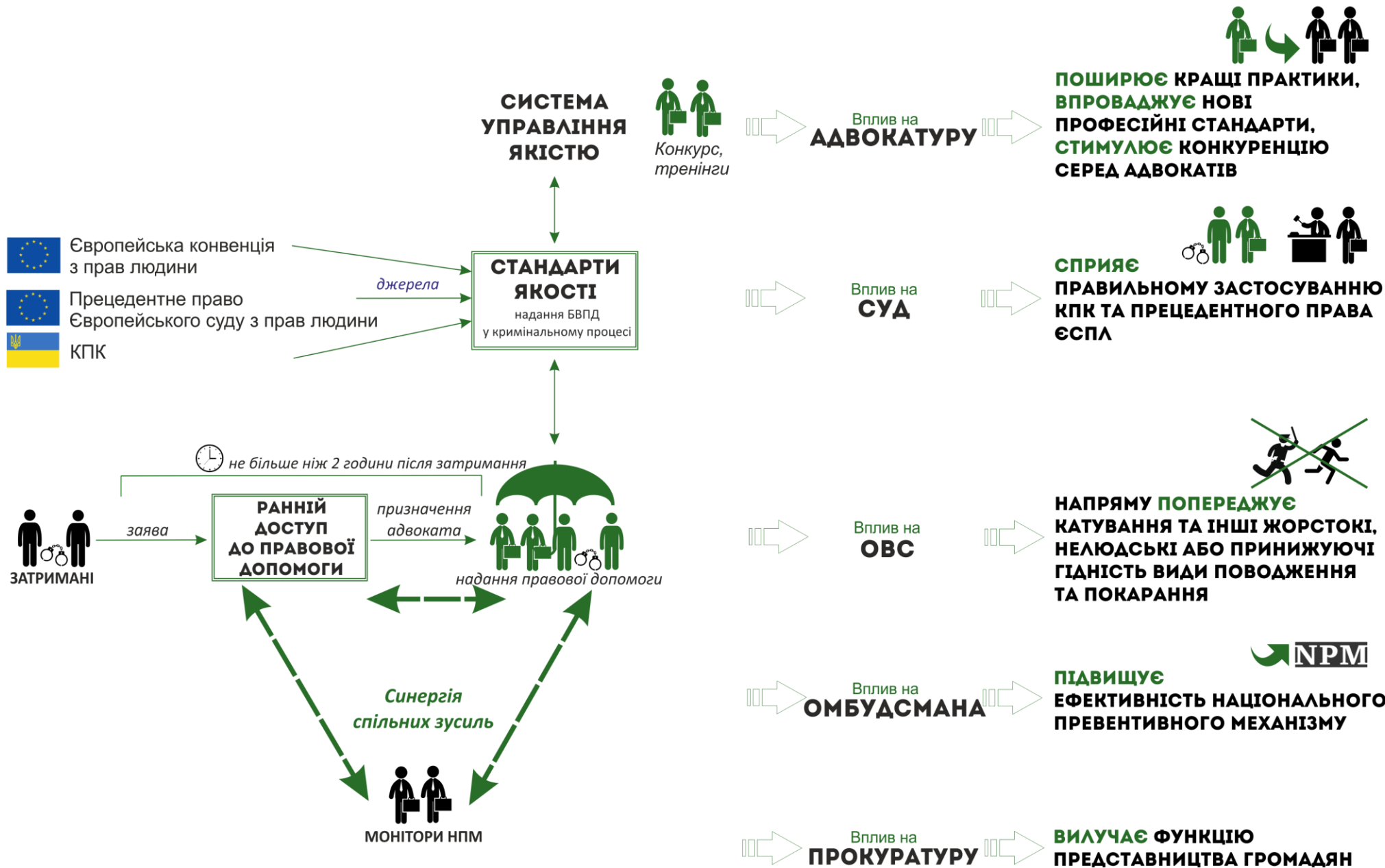

Ризик «рейдерського захоплення», поглинання та асиміляції незалежної і прогресивної системи БПД реакційними силами в Національній асоціації адвокатів України з метою збереження status quo адвоката як ключової ланки корупційних механізмів судової системи

ВПЛИВ СИСТЕМИ БПД У ШИРОКОМУ КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

НАСТУПНІ КРОКИ

- 1. Утворення 100 нових місцевих (міжрайонних) центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги**
- 2. Редизайн усієї системи БПД за моделлю:**
  - перший рівень (front office) – місцеві центри;
  - другий рівень (back office) – регіональні центри;
  - третій рівень (coordination office) – Координаційний центр з надання правової допомоги
- 3. Активне впровадження ІТ з метою оптимізації видатків на адміністрування системи, підвищення її прозорості, запобігання корупції**
- 4. Незалежна експертна оцінка системи БПД на відповідність стандартам Ради Європи та практиці ЄСПЛ (Резолюція ПАРЄ від 05.10.2005 № 1466 (2005) «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною»)**
- 5. Підготовка та прийняття змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» з метою розширення доступу до БПД, підвищення її якості та приведення у відповідність до стандартів Ради Європи та практики ЄСПЛ**